

Troen som kom til landet for mer enn 1000 år siden samler oss fremdeles. Vi kan knapt begripe hvordan livsvilkårene har endret seg gjennom disse årene.

Likevel: Våre liv er vevet inn i den store sammenhengen – inn i rekken av alle kvinner og menn som har vært her før oss – og alle dem som vil komme etter oss.

Her mottar vi – lik dem som har vært her til alle tider - Guds nåde – sanselig i brød og vin og i Guds ord. Her er ingen repetisjoner med utdatert innhold.

Fordi livet vårt aldri står stille, blir hvert møte også med troens gaver og troens kilder nytt og annerledes. Utfordringene fra evangeliet skal vi gjøre virkelige i vår tid. Når ellers?

Tro og tid hører uløselig sammen. Det handler om vår egen livshistorie, vår felles erfaring og tiden som er vår – og om hvordan vi forstår og tolker.

I dag er nådens tid - nåden er ny hver dag – ny til å ta imot, ny til å leve i og ny til å bringe videre så den når min neste.

I øyeblikket bringes fortid, nåtid og fremtid sammen.

Troen er som en overbygning som vever sammen det som var, det som er og det som kommer.

Mon tro om ikke Gud skapte tiden for at vi gjennom hele livet - mer og mer skal - åpne oss for kjærligheten han gir oss, så vi lever i den og deler den.

Vi trenger tiden for å bli - ikke vinnere i verden, men for å bli den vi er: skapt av Gud med uendelig verdi og med et oppdrag til å elske vår neste slik Jesus lærte oss det. Våre lengsler får sine svar når vi bærer andre sine byrder og selv våger å legge våre liv i hverandres hender.

Da blir hvert av våre øyeblikk fylt med evighet.

De to greske ordene for tid i Det nye testamentet utdyper og beriker vårt tidsbegrep: Kronos – som i kronologi – er den nøytrale tiden – som er en del av skaperverket - Livet og historien som går sin gang, delvis som i en slags syklus, og delvis som en fremadskridende spiral.

Kairos brukes om den spesielle tid – full av nåden særlige muligheten.

Ethvert øyeblikk – er en enestående mulighet til se Gud og møte vår neste NÅ – men også muligheten til å påvirke både vår fortid og vår fremtid.

Øyeblikket endrer vår fortid: Når vi forstår og erkjenner og tar ansvar for fortiden på ny, da endrer vi fortiden og ved det oss selv. Når vi tar oppgjør som får bort skygger som tar fra oss livsmot og frimodighet, da erfarer vi at våre liv ikke er besejlet av fortiden. Det er en, Kristus, som på korset tok oppgjør med alt som binder oss fast til det som var og som forkrøplet vår personlige historie og våre felles historier. Jesus viste en annen vei. Han gjorde det en gang ved å hengi seg selv og gå i vårt sted. Og i øyeblikket – i våre kairos – kaller han oss til å stole på han og til følge han, også når det koster. Det gjør vi ved å ta opp våre kors og finne våre liv og stadig vinne igjen vår menneskelighet. Å vedstå seg sine nederlag og svik - som å be et medmenneske om tilgivelse - åpner opp det som var stengt og lukket.

Slik blir ødelagte relasjoner lindret og leget og trygghet og tillit vokser frem.

Øyeblikket endrer andres opplevelse av fortid:

Tiden kan forsteine og stenge igjen og isolere så det blir ensomt, iskaldt og tilfrosset å være til – som person og gruppe. Fortiden kan bli den tyngste byrde, som ødelegger nåtid og fremtid. Gamle overgrep som ikke blir erkjent, urett som blir fastholdt eller forsvart og svik som blir benektet - de stivner ofte sinn, utvikler hat og fører til livløshet som bare er smertefull.

2 hendelser denne våren gjorde dypt inntrykk på meg.

1. **"forglem meg ei"** symbolisert med denne vakre blomsten, ble folkemordet på armenerne for 100 år siden, der om lag 1,5 millioner armener ble frarøvet livet, markert i april. Det var sterkt å være til stede og ikke minst erfare betydningen av at mange brukte ordet genocide. Det ble en anerkjennelse, ikke bare av historien, men også av deres sorg og smerte og ufattelige kollektive tap. Armenerne håper markeringen blir en ny start,

2. 1. juni og stappfull Universitetets Aula.

Historien om storsamfunnets uforståelige behandling av tater- romanifolket som ble dokumentert på ny i offentlig rapport. Langt opp til vår tid har det skjedd alvorlige overgrep som myndighetene har ansvar for og der Den norske kirke også har medansvar. Opplevelsen av unnfallenhet og fravær av ansvar og beklagelse har medvirket til bitterhet, erfaring av ikke å bli trodd og tatt på alvor. Fordi ansvarlige beklaget og beklaget på ny – også Den norske kirke - øyner mange et håp om å ta et viktig steg videre.

Tiden, med kunnskap og kjennskap, gir en fornyet innsikt i hva mennesker har vært utsatt for av lidelse og urett. Slik er det mulig og nødvendig å ta oppgjør, beklage og gi en annen rett i anklager og så langt som det er mulig, ta innover seg andres lidelse og bitterhet.

Troen utfordrer til å vedstå seg feiltrinn og gir mot til å beklage, som kan lindre noe av smerte, i alle fall tine noe av det som er blitt tilfrosset. Det er et tungt kors å ta opp , det kan være fylt med risiko til å bli misfortstått og være fristende å unndra

seg. Men ved å ta den byrden, gjenvinner og styrker vi fellesskap og menneskelighet. Vi kan erfare nådens tilgivende kraft, den som strømmer fra Jesu kors.

Øyeblikk kan endre fortid – for øyeblikk er alltid enestående muligheter.

Øyeblikk endrer også fremtid

Når Jesus sier at det er mulig å miste sin sjel, i lys av å vinne verden - hva mente han? Mon det ikke handler om hvordan vi gjennom den tiden vi har fått, kan frata oss selv og andre det livet ethvert menneske er skapt til. Det skjer når vi utøver maktbruk og misbruk av andre. Det skjer også når vi overser egne behov og nedvurderer oss selv. Det skjer når vi ikke orker å ta opp det arbeidet med oss selv som skal til å våge å leve i tillit og hengi seg til andre. Det skjer når vi kun lever for å lykkes selv, på bekostning av relasjon til Skaperen og den kjærligheten som har Gud som kilde.

Der finnes alltid muligheter til å se mot en fremtid som gir frihet til å være den vi er, så vi erfarer de gode kreftene som gjør at tiden foran oss er full av åpninger til det gode. Fremtiden har en himmel

over seg; det er i øyeblikket vi aner den, øyeblikket som er tidens akse og som er porten til evigheten og gleden som varer. Den fremtiden kommer til oss.

Øyeblikket endrer også verdens fremtid

Troen regner alltid med en åpen fremtid og en åpen verden. Nå - i kairos - er det mulig å se etter nye tegn på hva denne åpne verden kan og skal bli. Vi kan oppdage jærtegn.

Troen på fremtiden - kan aldri bli en passiv fatalisme – det er ikke slik at det som skjer, det skjer. Den krever vårt engasjement og vår innsats. Kampen for kloden krever vårt mot og vår vilje.

Hele verden må mobilisere henimot klimatoppmøtet i Paris, alle mennesker av god vilje og blick for den andre, må se seg selv som pilegrimer for klimarettferdighet.

Troen på en åpen fremtid forplikter oss til å søke å lindre nøden og gi håp til flyktninger på fortvilet vandring langs veier og underveis i farefulle båter. De holdes oppe av håpet om en bedre fremtid med bønn om å bli sett og møtt av

medmennesker, av oss. Troen gir oss i oppdrag å være til for medmennesker og mot til å være et tjenende felleskap – så også vår neste - som har navn, lengsler og drømmer som oss, kan løfte blikket mot fremtiden.

Utsikten mot evigheten ble åpnet ved Jesu oppstandelse – da brøt den siste stengsel ned – fremtiden kommer oss i møte, slik tiden – kairos gjør det dag for dag.

Troen på Kristus utvider horisonten for det mulige – endrer fortid og endrer fremtid.

Vår tid er nå til å takke for nådens nærvær og fryde seg over skaperens gaver til oss.

Vi våger å holde stole på løftet om at de blir stående – disse tre: Troen, med korset - merket på Kristus, hjertet -symbolet på den vakre og sårbare kjærligheten.

Og ankeret, symbol på håpet. Det er usynlig under overflaten, men hjelper oss så vi ikke kommer i drift, bort fra skaperen fra evighet, mens vi er underveis. Men holder oss fast i løftet om at størst av alt er kjærligheten.

